

Να γελάς

Ενα μεσημέρι ο Στέφανο μου έδειξε μια καρφίτσα.

Καθόμασταν στο καπό του σκουριασμένου αυτοκινήτου, δίπλα στα σκοινιά απλώματος. Δεν ξέραμε τι να κάνουμε.

«Λες να είναι χρυσή;»

«Έτσι φαίνεται», απάντησα.

Εδιωξε τα μαλλιά από το μέτωπο, ενώ η καρφίτσα άστραφτε στην παλάμη του.

«Πού τη βρήκες;»

Με κοίταξε και χαμογέλασε. «Είμαι τυχερό αγόρι, Τεξ».

Ψαχούλευε σε συρτάρια και ντουλάπες όταν έμενε μόνος στο σπίτι – ακολούθησε μια αλυσίδα, και μετά ένα μενταγιόν και ένα δαχτυλίδι. Έκλεβε χαρτονομίσματα από το πορτοφόλι του παππού του και την τσάντα της μητέρας του.

Ξανάβαλε την καρφίτσα στην τσέπη, κατέβηκε από το καπό και ξάπλωσε στη χλόη, ο αστράγαλός του πάνω στο γόνατο του άλλου ποδιού, τα μάτια του κλειστά.

«Κι αν σε πιάσουν;»

«Κακός μπελάς είσαι, αδελφέ μου», είπε. «Αλλά θα μου λείψεις».

Ο πατέρας του δεν είχε δώσει ακόμη σημεία ζωής. Του τηλεφωνούσε συχνά, μα όταν τον ρωτούσα για τι μιλούσαν, μονίμως απαντούσε: «Δεν είναι δική σου δουλειά». Κάποιες μέρες ήταν απόμακρος, εριστικός και προκλητικός –τα έβαζε με τη μητέρα του, μ' εμένα, με αυτό το «σκατομέρος» όπου είχε την ατυχία να βρεθεί–, και κάποιες άλλες έδειχνε θλιμμένος και αποκαρδιωμένος, απλά ένα σπυριάρικο αγόρι. Υπήρχαν και μέρες που όλα πήγαιναν καλά, που διασκεδάσαμε και είχα την αίσθηση ότι τον συμπαθούσα.

Με ρώτησε τι σκεφτόμουν ή αν είχα αποκοιμηθεί, όταν ένα παράθυρο έτριξε και τότε γύρισα και είδα την Άννα, στο μπάνιο, τα μαλλιά μαζεμένα σε πετσέτα και άλλη μια γύρω από το στήθος της. Έγειρε προς τον καθρέφτη και ξετύλιξε την πετσέτα: τα βρεγμένα μαλλιά έπεσαν στους γυμνούς ώμους. Έφερε το ένα της χέρι στο πρόσωπο και άγγιξε τα μάγουλα και τα μάτια, τους ώμους που έτρεμαν, και μου φάνηκε πως είχε αρχίσει να κλαίει.

«Τι κοιτάς;» με ρώτησε ο Στέφανο.

«Τίποτα».

Καθόταν. Έμεινε σιωπηλός και έτριψε το μέτωπο, με το βλέμμα στο παράθυρο, κι ύστερα πρότεινε να πάμε στο σπίτι μου.

«Δε με έχεις καλέσει ποτέ», είπε.

«Άσ' το καλύτερα».

«Γιατί;»

Έτσι, του αντιγύρισα τα δικά του λόγια: «Δεν είναι δική σου δουλειά».

Δεν ήθελα να του πω για τη μητέρα μου – τι πίστευε για τη δική του, την ενόχληση με την οποία μου είχε συστήσει να μη χάνω τον χρόνο μου. Και τα ψέματα που έλεγα όταν έβγαινα.

Σταύρωσε τα πόδια του, σηκώνοντας τα μάτια στον ουρανό.

«Αν θέλεις, πάμε αύριο για μπάνιο», είπα. «Υπάρχει ένα μέρος όπου μπορούμε να κάνουμε βουτιές».

«Δεν έχω μαγιό».

«Θα σου δανείσω εγώ».

«Δεν ξέρω να κολυμπώ», είπε με σφιγμένα τα δόντια, λύνοντας τα κορδόνια στο ένα του παπούτσι για να τα ξαναδέσει αμέσως μετά, σαν να ντρεπόταν γι' αυτό που είχε μόλις παραδεχτεί.

«Θα σε σώσω εγώ».

«Ε, τότε, δεν τη γλιτώνω με τίποτα».

Μου ζήτησε να του περιγράψω το μέρος.

«Πρέπει να το δεις. Μόνο που είναι μακριά. Συνήθως ο κόσμος πηγαίνει στην παραλία ή στο ποτάμι».

«Δεν είναι επικίνδυνο;» ρώτησε.

«Τι έγινε, χέστηκες επάνω σου;»

«Άι γαμήσου».

Ηταν η συνηθισμένη προτροπή του, την οποία συνόδευε με το χαρακτηριστικό σκληρό και κατσουφιασμένο βλέμμα του.

«Πρώτα πήγαινε εσύ».

Τσακωμοί που ξεθύμαιναν αμέσως.

Δεν μπορώ να θυμηθώ ακριβώς τι κάναμε μετά εκείνο το μεσημέρι. Δίναμε μια μάχη με τον χρόνο που έτρεχε να μας συναντήσει και ήταν σαν να επιβράδυνε όποτε ήμασταν μαζί, κι αυτό μας αρκούσε.

Θυμάμαι πως γελάσαμε με κάτι που μου είχε διηγηθεί –το κλαψιάρικο γέλιο του, ο τρόπος που έσφιγγε τα μάτια– και τη μητέρα του να βγαίνει και να μας κοιτάζει. Ξέσπασε κι αυτή στα γέλια, κάποια στιγμή, και η εικόνα αυτή μου άρεσε – εμείς οι τρεις γελούσαμε, στον κηπάκο του Σάντο Τραμπούιο. Σκεφτόμουν πως δεν υπήρχε τίποτα, μα τίποτα στον κόσμο, που να με φόβιζε.

Ο πατέρας μου δε γύρισε για το δείπνο.

Ενώ περίμενα στη στάση, είχα δει το φορτηγάκι του να στρίβει στη γέφυρα, με κατεύθυνση το εργοστάσιο και τον δρόμο που έβγαζε στο ορυχείο.

Η μητέρα μου έβαλε την πετσέτα της στα πόδια, έριξε μια ματιά στο ρολόι και γύρισε να κοιτάξει το σούρουπο έξω.

Τη ρώτησα αν ανησυχούσε.

Χαμογέλασε. «Δεν είναι και η πρώτη φορά, ε;»

«Τότε, κάνε κάτι», ξέσπασα. «Πήρε το φορτηγάκι και δεν είπες ούτε λέξη. Και γυρίζει πάντα όποτε του καπνίσει. Δε σε εξοργίζει όλο αυτό;»

«Τον εμπιστεύομαι».

Εμεινα σιωπηλός –είχε ακόμη εκείνο το χαμόγελο στο πρόσωπό της– κι ύστερα της είπα πού τον είχα δει αργά το απόγευμα.

«Τι έκανε εκεί;» ρώτησα.

Μισόκλεισε τα μάτια: «Πού πάει το μυαλό σου;»

«Όλοι έψαξαν για το παιδάκι εκτός από αυτόν».

«Κι αυτό τώρα τι σχέση έχει; Άλλωστε, τι ξέρεις εσύ;»

«Τον ρώτησα».

«Και τι σου απάντησε;»

«Ήμουν σε επιφυλακή».

«Είδες, λοιπόν;»

«Για το εργοστάσιο μιλούσε, μαμά. Για τα γράμματα. Μου έχωσε ένα από τα χαρτιά αυτά κάτω από τη μύτη μου. Δεν πήγε να τον ψάξει».

Η μητέρα μου ξαφνικά χλώμιασε, σαν να την είχα χαστουκίσει, οπότε δε συνέχισα –«Εσύ φαίνεται πως είσαι από τους ήσυχους», είχε πει ο Στέφανο– και έσκυψα πάνω από το τραπέζι.

Την άκουσα να αναστενάζει. Έσμιξε τα χέρια, πίεσε την άκρη των δαχτύλων στα χείλη της. «Θέλω μόνο να με βρίσκεις εδώ», είπε. «Να ξέρεις πάντα πως ό,τι κι αν κάνω, θα είμαι εδώ για σένα. Είσαι μόνο δεκαέξι χρόνων, Ελία. Μια μέρα θα καταλάβεις. Σε ό,τι με αφορά, το θέμα έχει κλείσει».

Τελειώσαμε το φαγητό. Καθάρισε το τραπέζι, ξανακάθισε και με κοίταξε στα μάτια: «Εδώ που τα λέμε, μήπως υπάρχει κάτι που εσύ πρέπει να μου πεις;»

Ενωσα τα μάγουλά μου να καίνε. «Όχι».

«Είσαι σίγουρος; Σήμερα συνάντησα κάποιον».

«Ποιον;»

«Ξέρεις πολύ καλά», απάντησε. «Τη μητέρα του φίλου σου. Καμώθηκε ότι έψαχνε ένα βιβλίο, μάλιστα έβγαλε και κάρτα για τη βιβλιοθήκη. “Τον βλέπουμε συχνά τον γιο σου”, είπε, “κάθε μέρα”. Με ρώτησε και για τον πατέρα σου. Ελπίζω να κατάλαβε ότι πρέπει να κάτσει στα αυγά της».

Θυμήθηκα την Άννα: μου είχε φανεί πως έκλαιγε όπως κοιταζόταν στον καθρέφτη.

«Γιατί δε μου είπες τίποτα;» ρώτησε.

«Γιατί εκνευρίζεσαι. Μην τα βάζεις λοιπόν μαζί μου».

«Δεν τα βάζω με κανέναν. Ποτέ δεν τα βάζω. Δεν έχει σημασία, όμως. Πάντα του κεφαλιού σου κάνεις. Πρέπει να συνηθίσω».

Κάρφωσε το βλέμμα πίσω μου και σηκώθηκε.

«Πάω να πέσω για λίγο στο κρεβάτι. Αν σε ενδιαφέρει».

Ο πατέρας μου επέστρεψε μία ώρα αργότερα, η μητέρα μου είχε αποκοιμηθεί.

Διάβαζα το αγαπημένο μου κόμικ κάτω από το θαμπό φως του αμπαζούρ και με το παράθυρο ανοιχτό. Άκουσα το φορτηγάκι να πλησιάζει, μέσα από το σφύριγμα του ανέμου, τον γδούπο μιας πόρτας που έκλεινε στο βάθος, τα βήματα στη σκεπαστή βεράντα, όπου χτύπησε τα παπούτσια του, την πόρτα που άνοιγε, τα κλειδιά στο τραπέζι.

Πήγα στην κουζίνα και τον βρήκα να κάθεται.

Γύρισε και με κοίταξε.

«Πού ήσουν;» τον ρώτησα.

Το πουκάμισό του ήταν ξεκούμπωτο και βουτηγμένο στον ιδρώτα. Σήκωσε τα χέρια, λες και τον είχα απειλήσει και ήθελε να παραδοθεί, κόλλησε στην πλάτη της καρέκλας και έσκασε στα γέλια.

«Λοιπόν; Περιμένω να ακούσω. Σε είδα σήμερα».

Το γέλιο του κόπηκε. «Δε σου επιτρέπω». Χτύπησε με δύναμη το ανοιχτό του χέρι στο τραπέζι, τα κλειδιά κουδούνισαν. «Δεν είδες τίποτα. Ποτέ. Και τώρα φύγε».

Γύρισα στο δωμάτιό μου. Έσβησα το φως, κουλουριάστηκα στο κρεβάτι μου.

Δεν πέρασε πολλή ώρα και άκουσα έναν ήχο στην αυλή. Πήγα στο παράθυρο: ο πατέρας μου, στη μέση του γκαζόν, με τον αέρα να φουσκώνει το πουκάμισό του και να το χτυπά πάνω στην πλάτη του, γυρισμένος προς το δάσος. Κάπνιζε, η άκρη του τσιγάρου του σαν αστέρι που είχε αιχμαλωτίσει στη χούφτα του – εκεί μας κρατούσε όλους, στο χέρι. Άρχισε να χειρονομεί.

«Σ’ έπιασε πάλι;» ήθελα να τον ρωτήσω. «Δεν έχει καμία σχέση με αυτό που συνέβη, έτσι δεν είναι;»

Απομακρύνθηκε, διασχίζοντας το γκαζόν διαγώνια, και χάθηκε στο σκοτάδι.